

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

III.7065.186.2016.LN

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Uprzejmie informuję, że w trakcie niedawno odbytego spotkania regionalnego w Lublinie przedstawiciel organizacji pozarządowej przedstawił mi problem planowanego w najbliższych latach ograniczenia dotacji budżetowych do środowiskowych domów samopomocy.

Zgodnie z art. 51 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 920 ze zm.) wojewoda corocznie ustala średnią miesięczną dotację na jednego uczestnika. Dotacja ta dla środowiskowego domu samopomocy powinna być w wysokości nie niższej niż 250% kryterium dochodowego, uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej dla osoby samotnie gospodarującej (art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej). W ust. 4 tego artykułu przewidziano możliwość zwiększenia decyzją wojewody kwoty dotacji maksymalnie o 20%.

Jest to rozwiązanie racjonalne z punktu widzenia występujących potrzeb dotyczących podwyższenia standardów usług oraz rozszerzenia ich zakresu. Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że intencją zmiany art. 51 ust. 3 było wyeliminowanie dysproporcji w zakresie średniej miesięcznej kwoty dotacji na jednego uczestnika występującej pomiędzy poszczególnymi województwami (od 900 zł w woj. łódzkim do 1300 zł w woj. kujawsko-pomorskim). Jednocześnie powiązanie minimalnej kwoty dotacji z kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej umożliwi wzrost dotacji wraz z weryfikacją kwot kryterium dochodowego, przewidzianej raz na trzy lata. Jednocześnie wprowadzenie tego rozwiązania ustawą z dnia 8 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1310) zostało rozłożone w czasie zgodnie z art. 2 tej ustawy dotacja w roku 2016 miała wynosić 200% kryterium dochodowego (1268 zł),

a w roku 2017 230% tego kryterium (1458,2 zł) a docelowo w 2018 r. 250% kryterium dochodowego (1585 zł).

Zmiana tej regulacji została przewidziana w projekcie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2017 r. Projekt przewiduje utrzymanie w 2017 r. dotacji na poziomie obecnej wysokości 1268 zł, a kolejne podwyżki do poziomu 230% i 250% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej przekłada na 2018 i 2019 r. W opinii uczestników spotkania projektowana zmiana może niekorzystnie wpłynąć na funkcjonowanie placówek wsparcia dla osób psychicznie chorych, choćby ze względu na rosnące koszty utrzymania takich placówek i potrzebę utrzymania wysokokwalifikowanej kadry specjalistów (terapeuci, psycholodzy, psychoterapeuci).

Opieka świadczona przez środowiskowe domy samopomocy jest niewątpliwie pożądaną formą wsparcia osób chorych psychicznie, stanowiącą tańsze rozwiązanie w sytuacji, gdy stan zdrowia osoby chorej psychicznie nie uzasadnia umieszczenia jej w domu pomocy społecznej. W mojej ocenie poszukiwanie oszczędności w wydatkach budżetu państwa nie powinno dotyczyć środowiskowych domów samopomocy tym bardziej, że niedawno, bo w 2015 r., ustawodawca, uznając istniejący poziom dofinansowania za zbyt niski, podjął decyzję o podniesieniu wysokości budżetowego wsparcia,.

Ponadto przedstawiciele organizacji prowadzącej środowiskowy dom samopomocy wnosili o wyeliminowanie niewłaściwej, w ich opinii, praktyki stosowanej przez władze Lublina, polegającej na zobowiązaniu organizacji do pobierania od uczestników opłat na rzecz miasta.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o zajęcie stanowiska w sprawie, mającej istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania systemu wsparcia osób chorych psychicznie.